

STYRETS ÅRSBERETNING 2021

STAVANGER SYMFONIORKESTER STIFTELSE

STYRETS ÅRSBERETNING 2021	1
Orkesterets virksomhet	2
Orkesteråret 2021	2
Strategiplan 2021-2025	2
Kunstnerisk retning	3
Internkultur og utvikling	4
Samfunnsengasjement og lokal forankring	5
Publikumsutvikling og programmering	6
Økonomi	7
Finansiell risiko	8
Styret og ledelse	8
Framtidsutsikter	9

ORKESTERETS VIRKSOMHET

Stavanger Symfoniorkester (SSO) er et offentlig støttet symfoniorkester, organisert som en alminnelig stiftelse. De offentlige bidragsyterne er staten ved Kulturdepartementet, Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune. SSOs formål er å formidle orkestermusikk på høyt kunstnerisk nivå gjennom konserter og lyd- og bildeproduksjoner, samt på annen måte bidra til økt forståelse av og interesse for musikk.

Stavanger konserthus er orkesterets faste tilholdssted. Orkesteret spiller også konserter i regionen og på turneer i inn- og utland.

H.K.H. Kronprins Haakon har vært orkesterets høye beskytter siden 2000. Beskytterskapet gjelder til 2025.

ORKESTERÅRET 2021

Kulturfeltet ble hardt rammet i 2021, men rammetilskudd fra det offentlige har gjort det mulig å opprettholde aktivitet og virksomhet. Det har kommet på plass ekstraordinære støtteordninger, og signalene er at disse kan forventes videreført ved behov.

2021 startet under krevende forhold i et nedstengt samfunn med liten forutsigbarhet og stor usikkerhet pga. pandemien. Det var en klar målsetting å opprettholde aktivitet og drift i orkesteret med forsvarlig smittevern for ansatte og publikum. I perioder med stor publikumsbegrensning, ble konserter strømmet digitalt for å sikre publikumskontakt.

SSO har vist en stor tilpasningsevne og fleksibilitet med tanke på programmering, planlegging og gjennomføring i en tid med lite forutsigbarhet. Kunstneriske ambisjoner og mål om et høyt kunstnerisk nivå har vært opprettholdt.

STRATEGIPLAN 2021-2025

Styret har samarbeidet tett med ledelsen og orkesteret i utarbeidelsen av en ny strategi for perioden 2021-2025. Strategiplan for 2021-2025 ble vedtatt i styret desember 2020 og lansert i juni 2021.

Orkesterets visjon er at «SSO skal berike, bevege og utfordre mennesker og samfunn gjennom kraften av levende musikk». Verdiane «Åpen», «Ambisiøs» og «Engasjert» etterstrebtes og manifesterer seg i omgang med hverandre og omgivelsene. Vår ambisjon er at SSO skal bety mer for flere ved å bygge på vår nordiske identitet, utvikle det tradisjonelle og søke det utradisjonelle.

Det er definert fire fokusområder med tilhørende delmål i strategien:

1. Kunstnerisk retning
2. Internkultur og utvikling
3. Samfunnsengasjement og lokal forankring
4. Publikumsutvikling og programmering.

Styret følger operasjonalisering av strategien, blant annet gjennom strategiske prosjekter og årlige tiltaks- og handlingsplaner.

KUNSTNERISK RETNING

VI GJØR ORKESTERMUSIKK PÅ HØYESTE KUNSTNERISKE NIVÅ TIL ALLEMANNSEIE

Kunstnerisk aktivitet

Administrerende direktør og sjefsdirigent samarbeider med orkesterets faglige råd, programråd, arbeidsutvalget, prøvespillkomité, seksjonsledere og gruppeledere om den kunstneriske utviklingen i orkesteret.

Latviske Andris Poga ble utnevnt som orkesterets nye sjefsdirigent i mai 2019 og tiltrådte stillingen ved SSOs sesongåpning i august. Avtalen er 3-årig med mulighet for forlengelse. SSO utnevnte tre sesongprofiler fra sesongen 2021-22; Tianyi Lu som «Conductor-in-Residence», Emmanuel Pahud som «Artist-in-Residence» og Rolf Wallin som «Composer-in-Residence». Wallin er SSOs første norske huskomponist.

Sesongen 2020-21 var Nicholas Altstaedt SSOs «Artist-in-Residence» og Anders Hillborg «Composer-in-Residence».

Ingunn Korsgård Hagen og Roeland Henkens har vært assistentdirigenter i SSO gjennom samarbeid med Talent Norge, med støtte av Sparebankstiftelsen DNB.

Orkesteret har besluttet å videreføre satsingen på historisk fremføringspraksis. For sesongene 2020/2021 og 2021/2022 blir dette blant annet ivarettatt i kunstnerisk programmering og samarbeid med inviterte dirigenter og solister.

Konsserter og aktivitet

SSO gjennomførte 54 konserter og spilleoppdrag i 2021 med publikum. 26 konserter ble strømmet gratis, noen av dem i kombinasjon med publikum i konsertsalen. Det var planlagt 156 konserter hvilken er på nivå med et normalår. 76 konserter ble avlyst på grunn av restriksjoner og anbefalinger.

SSO har bestrebet stor bredde i programmering og tilbud i tillegg til ivarettelse av det klassiske kjernerepertoaret, i tråd med nasjonale mål om et fritt og uavhengig kulturliv av ypperste kvalitet som er tilgjengelig for alle.

Utgivelser og innspillinger

Mestersopranen Mari Eriksmoen gjestet Stavanger Symfoniorkester under Kammermusikkfestivalen i 2020, med dirigent Jan Willem de Vriend og et program med arier fra operaer og oratorier av Händel og Mozart. Musikken ble spilt inn og albumet ble utgitt i februar 2021. SSO har dessuten medvirket i to innspillinger i 2021; Kjell Inge Torgersens «Aks av gull» og NRKs julekalender, Kristianias magiske tivolateater.

INTERNKULTUR OG UTVIKLING

VI SKAL UTVIKLE OG FOREDLE VÅRE RESSURSER

Arbeidsmiljø og likestilling

Stavanger Symfoniorkester hadde i 2021 79,42 årsverk musikere og 15,37 årsverk i administrasjonen, alle i faste stillinger. Ved utgangen av 2021 var det fast ansatt 33 kvinnelige og 45 mannlige musikere. Ved utgangen av 2021 hadde orkesteret 4 vakante stillinger, blant annet viktige roller som konsertmester I, konsertmester II og Solo Horn. I administrasjonen var det 15 fast ansatte, derav 9 kvinner og 6 menn.

Orkesteret er en internasjonal arbeidsplass der 42 av de fast ansatte ved årsskiftet er ikke-norske og representerer 20 forskjellige nasjonaliteter fra fire kontinenter.

Orkesterets HMS plan har dannet basis for helse- og miljøarbeidet i 2021. De ansatte har god nytte av et omfattende fysisk og psykisk støtteapparat. Orkesteret har inngått en utvidet avtale om bedriftshelsetjeneste med Spir Helse. Spir Helse er en støttespiller i arbeidet med å holde sykefravær på lavest mulig nivå, og skal bistå i utviklingen og vedlikehold av virksomhetens internkontrollsystem. De har også vært en viktig fagressurs i arbeidet med smitteverntiltak i forbindelse med pandemien. En profesjonell mental trener kan benyttes til individuelle- og gruppesamtaler.

Orkesteret holder til i Stavanger konserthus som er universelt utformet og har god og praktisk tilgjengelighet for alle grupper.

Gjennom hele 2021, har det blitt lagt ned en formidabel innsats for å sikre at orkesterets virksomhet har blitt drevet forsvarlig og i tråd med anbefalte retningslinjer fra myndighetene. Ledelsen har samarbeidet tett med både verneombud og tillitsvalgte internt, og med bedriftshelsetjeneste, arbeidsgiverforening, bransjeforening og andre kulturinstitusjoner eksternt. Informasjonsdeling og dialog med ansatte har hatt høy prioritet..

Sykefraværet i SSO 2021 er på 6,2 %, hvilket er over måltallet på 5,5%. SSO har hatt et økt fokus på sykefravær og har endret sin rapportering av sykefravær fra en manuell til en digital rapportering.

Medarbeiderundersøkelse

SSO gjennomførte en større medarbeiderundersøkelse i november 2021 med utgangspunkt i tilsvarende fra 2017 og 2019. Resultatene fra undersøkelse følges opp og tiltak skal iverksettes i 2022. Det er ikke registrert skader eller ulykker i 2021.

Internt kulturprogram

Et styringsdokument i vårt arbeid med internkultur er medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i november. Vi er i gang med utviklingsprogram hvor vi har fokus på lederskap i hele organisasjonen. *Å lede uten instrument* er et praktisk lederutviklingsprogram for gruppelederne på podiet. Vi har en kulturambassadørgruppe som arbeider med prosjekter som skal styrke vår internkultur i tiden som kommer. SSO har en stor gruppe ansatte som er seniorer og vi jobber stadig med å spisse vår seniorpolitikk ytterligere.

SAMFUNNSENGASJEMENT OG LOKAL FORANKRING

VI SKAPER VERDI FOR MENNESKER OG SAMFUNN

Regionens symfoniorkester

Stavanger Symfoniorkester har et unikt tilholdssted i Stavanger konserthus og har som målsetting å posisjonere seg som hele regionens orkester. I 2021 har pandemien gjort at det har vært mer krevende å ta med orkesteret ut i fylket, men det har blitt gjennomført orkester- og kammerkonserter i regionen utenfor Stavanger konserthus. SSO har spilt 50 konserter i Tysværtunet kulturhus siden åpningen i 1993. Den 50. konserten ble spilt på Tysvær i desember med pianisten Leif Ove Andsnes.

De fleste konsertene i 2021 har blitt spilt i Stavanger konserthus grunnet Covid-19. SSO har gjennomført kammermusikkserien «Kammer med utsikt» og gratiskonsertene «Endelig helg». I 2021 ble det spilt en rekke minikonserter «Der folk ferdes» på vaksinesentrene i Stavanger og Sandnes kommune.

Hele 26 konserter har blitt strømmet på Facebook og Vimeo for i underkant av 50 000* seere, med sending på NRK Hovedscenen i desember som høydepunktet. 11 konserter har blitt sendt på NRK Klassisk. SSO spilte konsert i Oslo konserthus med Truls Mørk, under ledelse av sjefdirigent Andris Poga, i november. Oslo-filharmonien gjestet deretter Stavanger konserthus med dirigentlegenden Herbert Blomstedt. Begge konsertene fikk strålende medieomtale og overveldende respons fra publikum.

** Ikke medberegnert seertall fra NRK Hovedscenen og aftenbladet.no*

SSO er stolte over å være en del av Bjergsted Kulturpark og at vi er en viktig aktør i Samarbeidsutvalget i Bjergsted. Orkesteret samarbeider tett med Fakultet for utøvende kunstfag ved UiS, Stavanger Kulturskole, Stavanger katedralskole (avdeling for musikk, dans og drama), Stavanger konserthus og det frivillige musikklivet i regionen.

Under pandemien har vi også gjort flere spennende samarbeidsprosjekter med ulike aktører. SSO har videreført samarbeidet med Opera Rogaland og en rekke lokale artister, i tillegg til barnehager, grunnskoler og videregående skoler i regionen.

Digital læringsplattform

SSO startet i 2021 arbeidet med å etablere en digital læringsplattform for barn og unge i samarbeid med Universitetet i Stavanger. Plattformen skal inneholde lærerressurser til bruk i undervisning og en opplevelsesbasert kunnskapsdel dedikert barn og unge. Plattformen skal bidra til å styrke interessen for og kunnskap om musikk generelt, og orkestermusikk og SSO spesielt, blant regionens barn og unge.

Mangfold

SSO jobber for å være tilgjengelige og relevante for flere og vil gi alle like muligheter til deltakelse. I 2021 påbegynte vi det viktige arbeidet med å finne ut hvordan vi skal jobbe for å favne enda flere, deriblant gjennom utarbeiding av en egen mangfolds-strategi.

Grønn omstilling

Grønn omstilling er tatt inn i Strategiplan 2021-2025 under Fokusområde III: Samfunnsengasjement og lokal forankring. Vi skal jobbe for å redusere vårt klimaavtrykk samt bidra til og støtte NTOs miljøplakat og bransjens grønne veikart. Målet er å bli miljøfyrtårnsertifisert innen 2025.

PUBLIKUMSUTVIKLING OG PROGRAMMERING

VI ENGASJERER GJENNOM INVOLVERING OG ERFARINGSBASERTE OPPLEVELSER

I 2021 har SSO spilt konserter for 19 189 fysiske publikummere, mot cirka 80 000 i et normalår.

Mens vårsesongen var preget av ulike begrensninger, økte aktiviteten og publikumstilstrømningen i andre halvår. Flere av disse hadde publikumstall på over 1 000 i sal. Av konsertene som er gjennomført i Stavanger konserthus, var publikumstallet 2 386 for barn og unge. I tillegg var denne målgruppen sterkt representert på SSOs største satsing gjennom året, nemlig utendørskonserter i august. 2 000 publikummere fikk oppleve SSO sammen med bl.a. *Girl in red* som var et av de aller største kulturarrangementene i Norge i 2021. Konserten var støttet blant annet gjennom ekstraordinært mangfoldstilskudd fra Kulturdepartementet.

Kundeundersøkelser og innsikt

Kundekontakt og -dialog har vært utfordrende i 2021, men SSO har jobbet aktivt med å ivareta og sikre kommunikasjon mot ulike publikumsgrupper. SSO har deltatt i COVID-19 Monitor undersøkelsene sammen med 21 av de store kulturinstitusjonene i Norge. Dette arbeidet har vært koordinert av og gjennomført i regi av Norsk Publikumsutvikling (NPU). Sammen med Hålogaland, Nasjonalmuseet, Det Norske Teater, og Bergen Filharmoniske Orkester søkte SSO Kulturrådet om midler til bygging av Kulturmonitor-dashbord.

Formidlingsplattformer

Med all usikkerhet knyttet til sesongen 2020-21, ble sesongprogrammet erstattet av et sesongmagasin med redaksjonelt innhold.

Nettsiden sso.no er en viktig plattform for publikum, med god brukervennlighet. Trafikken har økt med 51,3 % fra 2020 til 2021. Det har vært høy aktivitet og stort engasjement på sosiale medier og SSO følges av 17 000 på Facebook. Orkesterpodkasten «Første sats» kom ut med fem nye episoder i 2021.

Digital strategi

I 2021 ble det utarbeidet en strategi for SSO på digitale flater, deriblant for flerkamerainnspillinger av konserter. Den digitale satsingen er forankret i SSOs overordnede strategiplan.

Presse

Det er gledelig at orkesterets konserter anmeldes regelmessig i Aftenbladet. I 2021 ble 17 konserter anmeldt i Aftenbladet. SSO jobber kontinuerlig med tilrettelegging av saker for regional og nasjonal presse. Kulturjournalistikken er imidlertid under nedbygging i mange norske mediehus, prioriteringene har blitt strammere og det oppleves stadig mer utfordrende å få gjennomslag for saker.

ØKONOMI

Årsregnskapet for 2021 endte med et driftsunderskudd på 486 178 kr. Årsresultatet etter finansposter er på 1,1 mill. kr. For 2021 har egeninntektene vært enda lavere enn i 2020, men driftskostnadene i 2021 har blitt høyere iom vi har jobbet for å holde så høy aktivitet som mulig, til tross for restriksjonene.

Egenkapitalen var 39,8 mill. kr. per 31.12.2021. Den solide egenkapitalen er et resultat av langsiktig nøktern ressursbruk og effektiviseringer i driften, pensjonsomleggingen tilbake i 2016 og den økonomiske effekten pandemien hadde i 2020. Hensikten er å sikre orkesterets drift og videre utvikling i en periode med usikkerhet knyttet til fremtidige inntekter, både fra offentlige tilskudd og sponsormidler. I 2022 budsjetteres det med et økonomisk underskudd som vil redusere noe av egenkapitalen, men uten å svekke stiftelsens soliditet i vesentlig grad.

Samlede driftsinntekter var på 139,5 mill. kr i 2021, og av dette utgjorde egeninntektene 5,6 mill. kr (4 %). Dette er vesentlig lavere enn i et «normalår», og skyldes hovedsakelig reduserte billettinntekter pga. publikumsbegrensninger som følge av pandemien.

Årsregnskapet gir et riktig bilde av den økonomiske situasjonen, og det er styrets vurdering at forholdene ligger til rette for videre drift.

Pensjonsordningen

I 2016 etablerte virksomheten en pensjonsordning etter lov om innskuddspensjon i Sparebank 1. Kostnader knyttet til innskuddspensjonen kostnadsføres fortløpende.

I 2016 ble også den tidligere ytelsespensjonsordningen i KLP lukket og i 2021 ble denne flyttet til Storebrand. I 2021 fikk vi gevinst på innskutt egenkapital fra KLP på ca. 1MNOK, dette er i regnskapet ført som finansinntekt.

Samlet pensjonskostnad for den lukkede ytelsesordningen i Storebrand for 2021 er 8,33 MNOK, herav skyldes 9,5 MNOK estimatavvik pga. endrede beregningsforutsetninger. Estimataviket er i tråd med valgt regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapitalen. Resultatført pensjonskostnad er da positiv med ca. 1,17 MNOK.

Styret presiserer at det er vedvarende usikkerhet knyttet til den lukkede ytelsespensjonsordningen i fremtiden, da aktuarberegninger er vanskelige å forutse.

Store deler av kulturfeltet endte opp i streik grunnet uenigheter knyttet til pensjon høsten 2021. Flere, større kulturinstitusjoner måtte stenge dørene, men SSO ikke ble direkte berørt. LO Stat og Spekter ble i slutten av oktober enige om å innføre livslange og kjønnsnøytrale pensjonsytelser i kultursektoren fra 1. april 2022. Partene har siden dette, gjennom partsarbeid, jobbet med å avklare faglige uavklarte spørsmål som ble reist i fjorårets forhandlingsprosesser. Nøytral og uavhengig ekspertise oppnevnt av Riksmekleren har bistått partene i dette arbeidet.

Målet er at endelig pensjonsordning skal besluttes ved lønnsoppgjøret 2022.

FINANSIELL RISIKO

Styrets vurdering er at Stiftelsens finansielle risiko er akseptabel. Inntektene kommer hovedsakelig fra offentlige tilskudd. Billett- og honorarinntekter utgjør 2,25 %, mens brutto sponsormidler utgjør 1,70 % av totale inntekter. Stiftelsen har ingen finansielle plasseringer og har ikke pantgjeld eller kortsiktige lån.

Stiftelsens likviditet er god også i 2021, med en kontantbeholdning på 72,5 mill. kr. En vesentlig del av stiftelsens likviditetsbeholdning er avsatt mtp usikkerheten knyttet til den lukkede pensjonsordningen.

Selv om pensjonsforpliktelsene i balansen vil svinge med fremtidige endringer i beregningsforutsetninger, er stiftelsens likviditet og egenkapital tilpasset til å kunne håndtere dette. Styret håper imidlertid at partene vil komme til enighet om en løsning som vil gi økonomisk forutsigbarhet.

Ca. 4 millioner kroner av de likvide midlene er bundet i skattetrekk til ansatte.

Det er stadig et mål for orkesteret å øke egeninntektene, og det jobbes kontinuerlig med å øke orkesterets egeninntekter gjennom billett- og sponsorinntekter. SSO har i dag tre sponsoravtaler med henholdsvis Equinor Morgendagens helter, Wintershall DEA og Lyse. Sponsormidler utgjør et viktig tilskudd til SSOs økonomi, men det har vært krevende å kunne levere for samarbeidspartnere gitt betydelige begrensninger og restriksjoner pga. pandemien. Aktivitetene i bedriftsnettverket SSO Suite er nedskalert/satt på vent også i 2021 pga. pandemien.

Det er ikke inntruffet hendelser etter regnskapsårets slutt som har vesentlig betydning for Stiftelsens økonomiske stilling og resultat.

STYRET OG LEDELSE

Styret består av i alt ni medlemmer, fem kvinner og fire menn. Rogaland fylkeskommune oppnevner styreleder og fire styremedlemmer, i tillegg til ett medlem på politisk grunnlag. Stavanger kommune oppnevner også ett medlem på politisk grunnlag, mens de ansatte har valgt inn to medlemmer i styret. Styremedlemmene som ikke er politisk oppnevnt, har en funksjonstid på to år med virkning fra 1. mars. De to politisk oppnevnte medlemmene er oppnevnt for fire år. Maksimal funksjonstid for alle styremedlemmer er åtte år. Styret har hatt seks styremøter i 2021 og behandlet i alt 56 saker.

Orkesteret har som mål å tydeliggjøre og profesjonalisere lederskapet i organisasjonen, inklusive det kunstneriske lederskapet. Det arbeides kontinuerlig med å høyne kvalitet og effektivitet i arbeidet, samt sikre god gjennomføringsevne av den årlige virksomhetsplanen.

FRAMTIDSUTSIKTER

Orkesteret har de beste forutsetninger for å sikre videre kunstnerisk vekst, bredde i konserttilbudet og god publikumsutvikling. Med det sagt er SSO, kulturfeltet og hele nasjonen nå på vei ut av en av de største og mest omfattende krisene i moderne tid. Orkesteret har klart seg bra gjennom det som har vært krevende tider og har klart å vise unik evne og vilje til å opprettholde det høye nivået orkesteret er kjent for, både når det gjelder kvalitet og aktivitet.

Gjennom krisen har vi opprettholdt stor interesse for orkesterets aktivitet, til tross for utfordrende økonomiske forhold både for publikum og næringsliv. Hvordan pandemisituasjonen utartes er et usikkerhetsmoment også fremover, for orkesteret og samfunnet generelt.

Orkesteret har et kjernepublikum som gir uttrykk for å glede seg til å vende tilbake til fullsatt konsertsal.

Før pandemi (mars 2020) nærmet vi oss utsolgt for abonnements seter. Det har vært en prioritert kommunikasjonsoppgave å holde publikum løpende informert. I desember 2021 ble det besluttet å gjenoppta abonnementsordningen for våren 2022. De umiddelbare signalene var svært positive og gir grunn til å være optimistiske med tanke på 2022.

De offentlige tilskuddene er avgjørende for å kunne sikre videre drift og utvikling av orkester.

SSO har nytt godt av støtten fra Kulturdepartementet, men også av ytterligere kompensasjon fra Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune de senere årene. Den statlige effektiviseringsreformen som har vært gjeldende, den såkalte ABE-reformen, har resultert i at orkesteret har fått full kompensasjon for lønns- og prisvekst. Det er knyttet usikkerhet til fremtiden for denne reformen og eventuelle konsekvenser av denne.

Det ble i 2016 oppnådd enighet om en midlertidig løsning på pensjonssaken, det er fortsatt knyttet usikkerhet til ordningen på lengre sikt. God økonomistyring og fornuftig ressursbruk i alle ledd har ført til at SSO i dag framstår som en effektiv organisasjon. Det arbeides kontinuerlig med å øke egeninntektene. Et scenario med lavere offentlig støtte samt økte kostnader og krav vil kunne resultere i økte utfordringer.

Orkesterets viktigste grunnkapital er de ansatte. Det er derfor avgjørende for orkesterets videre kunstneriske vekst og utvikling at SSO framstår som en attraktiv arbeidsplass og tiltrekker seg de beste utøverne slik at grunnkapitalen kan vokse. Det gir de beste forutsetninger for å utnytte det kreative potensialet som institusjonen til enhver tid besitter.

Styret takker både tilskuddspartene, sponsorer, publikum og alle ansatte for viktige bidrag, stor innsats og meget gode resultater i året som har gått.

Stavanger 28.februar 2022

Tone Grindland
Styreleder

Stein Slyngstad
Nestleder

Stein Bjelland
Styremedlem

Hilde Fahret Born
Styremedlem

Trond Nerdal
Styremedlem

Björg Tysdal Moe
Styremedlem

Silje Christine Hellesen
Styremedlem

Ebbe Sivertsen
Styremedlem

Andrea Wensberg
Styremedlem

Morten Warland
Administrerende direktør